

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2025 r.

w sprawie L. M. skazanego z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

wniosku obrońcy skazanego o wyłączeniu od udziału w sprawie II KK 191/23 sędziów Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego, Adama Rocha i Stanisława Stankiewicza,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., art. 42 § 1 i 4 k.p.k. i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć Sędziów Sądu Najwyższego - Zbigniewa Kapińskiego, Adama Rocha i Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy kasacyjnej II KK 191/23.

UZASADNIENIE

W dniu 28 kwietnia 2023 r. wpłynęła do Sądu Najwyższego kasacja obrońcy skazanego L. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 lipca 2022 r., sygn. akt V Ka 373/22. Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 19 lutego 2024 r., sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziom Sądu Najwyższego: Antoniemu Bojańczykowi, Markowi Motukowi oraz Annie Dziergawce. Po zawiadomieniu stron o wyznaczonym składzie, obrońca skazanego w pierwszej kolejności na podstawie art. 29 § 5 uSN,

a następnie (po odrzuceniu wniosku z powodów formalnych) w dniu 12 lutego 2025 r., na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. złożył wniosek o wyłączenie w/w Sędziów od udziału w przedmiotowej sprawie. W uzasadnieniu tego drugiego wniosku wskazano, że sędziowie, którym przydzielono sprawę, zostali powołani na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz trybunałów międzynarodowych powoduje, iż sąd z udziałem tak powołanych sędziów nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą.

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2025 r. Sąd Najwyższy postanowił wyłączyć Sędziów SN: Antoniego Bojańczyka, Marka Motuka oraz Annę Dziergawkę od rozpoznania sprawy kasacyjnej II KK 191/23.

Następnie, zarządzeniem z dnia 6 marca 2025 r. sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziom Sądu Najwyższego: Adamowi Rochowi, Zbigniewowi Kapińskiemu i Stanisławowi Stankiewiczowi.

W dniu 19 marca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego L. M. adw. P. B. o wyłączenie tych Sędziów od rozpoznania w niniejszej sprawie kasacji. Wniosek ten powoływał się na te same względy, które sformułowane zostały we wniosku z dnia 12 lutego 2025 r. Podnosił, że udział osoby powołanej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, w składzie Sądu Najwyższego, prowadzi w każdym przypadku do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy zasługuje na uwzględnienie.

Sędziowie Zbigniew Kapiński, Adam Roch i Stanisław Stankiewicz zostali powołani na stanowiska sędziów Izby Karnej Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wadliwość tej procedury wykazana została w

uchwałach trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) oraz składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Z tych orzeczeń wynika przede wszystkim, że sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w tym trybie prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W myśl art. 41 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Sąd Najwyższy wielokrotnie już stwierdzał, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że skład orzekający z udziałem sędziego nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie.

Niewątpliwie bowiem okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez sędziów Adama Rocha, Zbigniewa Kapińskiego i Stanisława Stankiewicza, w następstwie brania udziału w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędziowie ci zasiadali w składzie rozstrzygającym sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), w konsekwencji do uznania, że sąd z ich udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stanowisko to wynika z analizy dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (*por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19; Dolińska - Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20*) oraz Sądu Najwyższego (*por. uchwała połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała Sądu*

Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 września 2021 r., I KZ 29/21; 13 października 2021 r., II KO 30/21; 28 września 2022 r., IV KK 333/22; 27 lutego 2023 r., II KB 10/22).

Z uwagi na to, że szerokie uzasadnienie w tym przedmiocie zawarto w pisemnych motywach przywołanych orzeczeń, ponowne przytaczanie tej argumentacji nie jest konieczne w sytuacji, w której Sąd Najwyższy rozpoznający wniosek w całości argumenty te aprobuje. W zaistniałej sytuacji konieczne było wyłączenie Sędziów Sądu Najwyższego Adama Rocha, Zbigniewa Kapińskiego i Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy II KK 191/23.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]